КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ

МЪСКАВИЦИ

СОФИЯ
1940

КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ

МЪСКАВИЦИ

ПЕСНИ

СОФИЯ
1940

На майка ми.

Коле Неделковски

МЛАДОСЬ ПОПАРЕНА

— Де гиди, либе Гроздано,
Гроздано меракъ, юнашки,
що ми ти, либе, станало,
та що си млада легнала?

Дали те болесь фанала,
ели ти ропство дотегна,
ели си рани церела
на твои мили другачки?

Ели па клета за мене
тешка те тага налегна,
що сумъ ле седумъ години,
либе, на пуста тугина?

Де море, уста отвори,
Гроздано, леле, прозбори,
и бели раци рашири,
горко си либе загърни! —

Гроздана клепки подигна,
широки очи отвори
кървави сълзи пророни,
кротко му, леле, прозбори:

„Егиди, либе, Богдане,
не прашай, не ме разпрашуй,
що ми е, леле, станало,
та що сумъ млада легнала;

а туку слегни в дворови
накини китки шарени,
що сумъ ги, либе, садила,
со горки сълзи вадила...

И така седумъ години,
либе ти аберъ не стори,
тага ми сърце изеде,
на смърть ме млада повали!“

Писна ми Богданъ до Бога,
и рипна Грозда загърна,
ахъ, верно либе, прощавай,
проклета да е ябана!

А з'ощо майка несрекна
бели ти писма не дала,
а ги е клета криела
и си е сеиръ гледала?

Како се, душо, скапуешъ,
на таа пуста постела,
и како църна църнеешъ,
на таа младось зелена! —

Смири се, Гроздо, затрай се,
сърце со гайретъ нарани,
животъ ке бликне отъ тебе,
целъ векъ ке бидешъ край мене!

Богданъ надъ неа остана,
очи огъ неа не симна,
я пои с лути церови,
па млада в младось изгасна!

Грозда я в земня ставиа,
надъ гробъ ѝ разви трендафилъ,
а Богданъ с народъ измаченъ,
борба за правда прегърна!

ПРИЧИНУЕНЬЕ.

Кой ли пофге да ми дойде,
кой ми зеде сладокъ сонъ,
кой ми таму очи лаже,
кой се метка по той мракъ?

Па и кой ли ветеръ вее
и ме фърла ф силенъ студъ,
дали сенка на дуфъ силенъ
ели страденъ майкинъ ликъ?

Ф теменъ мракъ ми умотъ щука,
чело рони студенъ поть.
Немамъ сила... Сърце пука...
Ей ми тежи тешка нокь.

О, ти, моа душо страдна.
О, ти умъ мой — пламнатъ жарь,
не се нити сенки виатъ,
нити майкинъ страденъ ликъ,

туку, ахъ, е право либе,
сонъ не знае гори в жаль,
гради кине векъ да скрие —
чека ф младось нокь и день.

РАДКИНА НЕВОЛЯ

Що ми Радка рано стана,
рано пусто ф темни зори,
та си седна в бели двори,
тага вие, съзи лее.

Нели Радкинъ гласъ ми дочу,
таа ми ти пуста гора,
отъ жаль, леле, лися рони
и на Радка кротко збори:

„Дейди, Радо, пиле младо,
що алъ, Радо, ми те найде,
та средъ тоа нокьно време,
тага виешъ, съзи леешъ.

Каква мака ми ти мачи,
леле, Радо, клето сърце,
далъ за майка, елъ за татка,
Радо, леле, ти заплака.

Дали, Радо, сонъ си сони
та отъ сонъ се ти исплаши,
ели, Радо, црна чума
първо либе ти удрила?“

— Ейди, горо, шумна горо,
шумна горо яворова,
ни за майка, ни за татко,
ни за първо либе жаламъ,

туку друга тешка мака,
на сърце ми, горо, лежи,
тоа, леле, пусто ропство
сиотъ народъ що запусте!

РАНЕТО СЪРЦЕ

Отъ како нокь се зададе
и пуста темна темнина
падна вързъ земня широка,

я ми те, Родне, зачекафъ,
со тажни очи загледафъ
у тоа ваше пенджере.

Та белки ке ми излезешъ
бисеръ си уста д'отворишъ
и да ми мило прозборишъ,

ели со рака мермерна
ишаретъ да ми направишъ,
ранено сърце да скротишъ,

а ти се Родне не мерна,
ни ме со очи погледна,
нити со рака намавна!

И така нокьта измина,
руйна се зора зазори
ф сърце мира на с'отвори.

Низъ рана Родне заигра
твоето лице калешо
со тиа очи пламени.

ЖИФЪ ОТРУЕНЪ

Болки ме виатъ,
гради ядъ вриатъ,
сърце се души,
животъ се суши.

А сънце силно,
грейнало милно,
надъ китки буйни,
надъ гори стройни.

На сегде довлеть —
ора се кършатъ,
салъ мене ф пролетъ
болки ме вършатъ.

Една салъ знаефъ,
по неа чмаефъ,
и она щукна,
ф сърце ме клукна.

А сега седамъ,
векъ църнъ си гледамъ,
ах, кай си, радось,
за свидна младось.

2

О, дойде ли клета
у џърнило сета
со образъ си чуменъ,
со умъ си изуменъ.

За прошка ли идешъ
и гради ке кинешъ,
а ф треска я горамъ,
со смъртьта се борамъ.

Отъ подбивъ и лаги,
цель гниамъ у таги,
Ахъ, доста е веке —
в гробъ ми е срека.

О, уще ли стоишъ
се виешъ и горишъ?
Ай надворъ отъ мене —
Ха. . . сърце ти вене?

ЧИЧКО МИ. . .

на М. Г. Войницалиа

Нажапчи врата и тръгна,
на старось со свиенъ гърбъ,
по викотъ на мисли светли,
низъ проклетъ и немилъ светъ.

Предъ нищо нигде не запре,
предъ пари и имотъ гърдъ,
предъ споменъ отъ младость буйна
предъ радость отъ стара чесь!

И таки безъ домъ се скита
и горе за народъ свой,
а нигде ни стреа пуста
да сведешъ на старость ликъ.

И носенъ вечно отъ маки,
на каменъ твърдъ заспа сонъ,
о заспа и песни викна,
а робя и роденъ край.

О, заспа фтугина клета,
безъ екотъ да чуешъ милъ
Клепа твой песни що вие,
и държи црънъ робъ на щрекъ.

РОПСТВО

— Дейди, моя мила майко,
отъ кай иде силенъ екотъ
денье-ноке векъ ке крене
мира майко не ни дава?

Дали негде огинъ гор
та средъ огинъ змии пищатъ:
ели, майко, веди трещатъ
та се пуста земня тресе? —

„Нити, синко, огинъ гори,
ни средъ огинъ змии пищатъ,
нити веди, синко, трещатъ,
ни се пуста земня тресе,

туку, синко, по-лошо е
и отъ огинъ и отъ вода,
врие, чедо, тиранъ гладенъ
низъ нашава църна земня;

кай що мине — чума мори,
кай що седне — земня пищи;
нигде поменъ не остави,
ни отъ живо, ни отъ мъртво.“

РАБОТНИКЪ

По земници влажни
нокеви тежатъ,
а векови тажни
на сърце лежатъ.

А бързамъ сабайле
и пълнъ со гайле
у мугра да станамъ
лимня да фанамъ.

Се работа сакамъ,
по клубови акамъ,
а никой ме некйе —
ехъ, старъ сумъ веке.

Се така се мъкнамъ
парталафъ — каленъ,
се така го тегнамъ
животофъ жаленъ.

а младось църнина
по скелиня мина,
се ма..теръ си носефъ
безъ стра се язефъ.

А сега ме свило —
злото ме пие
и драго и мило
безъ день ке згние.

До кога ли вака
шепотъ безъ екотъ?
Па доста сме бракя
робя на векотъ.

Отъ матенъ ни погледъ
да мъсне веда,
да стокмиме довлеть
за наште чеда.

СТАЧКА

Стийна той страшенъ екотъ
надъ теменъ и кървавъ градъ,
запре и проклетъ викотъ
за ропство на роденъ братъ.

Не носи ни ветеръ ладенъ
тажна песна по светъ,
извилъ я аргатинъ гладенъ,
средъ дуздисанъ палатъ клетъ.

Ни човекъ—сенка се мерка,
по скеле со сведенъ вратъ,
отъ тешка мака да стенка
со свито сърце отъ гладъ.

А ей ги, с пламнати чела,
се върфчатъ, у буенъ рой,
отъ очи мъска имъ сила
за кървафъ, и стршенъ бой.

Вървятъ, до край за да сринатъ
стърфта у господарь клетъ
и мачни сърца да пливнатъ
у радость средъ грейналъ светъ.

ОДРОДЕНИ...

— З'ощо, синко, така траешъ,
з'ощо буйна глава веднешъ,
з'ощо машко сърце стегашъ
и средъ пламень — младось чмаешъ?

Треска ли те силна тресе,
тешка ли ти кукя тежи,
първа ли те изгоръ рани,
слана ли ти младось слани?

„Ни ми, майко кукя, тежи,
ни ме първа изгоръ рани,
ни ми слана младось слани,
туку силна жалба жаламъ;

Ете веке цела вечнось,
како, майко, болна лежишъ,
никой ф'куки не ни стапилъ,
нити пусто некой прашалъ;

Далъ си майко родъ немаме,
ели споменъ лошъ не дели,
та не можатъ да ни дойдатъ,
ели гайретъ да ни прататъ".

— Дейди мое мило чедо,
не ме прашай — гре ме вие,
родъ се има, родъ се знае,
кога ф'куки пукотъ врие.

Ами сега страшна болесь,
пуста беднось надъ насъ тежи,
кой ке сака да ни дойде,
кой ке сака да не види.

АНГЕЛКО

— Стани ми, Геле, стани ми,
стани ми, сине на майка,
пуста се зора зазори
надъ гора сънце огреа.

Стани ми, сине, Ангеле,
облечи руба айдушка,
нарами пушка берданка
и търгни ф Китка планина!

Средъ неа, синко, завъртелъ
татко ти силна дружина
и страшна борба завързалъ
со тиа турци поганци.

И ете, цела недела,
чести ми пушки пукаатъ,
а щомъ се зора зазори,
ячатъ и тажни гласови!

Юнакъ се, Геле, потресна,
наеднашъ рипна на нози,
облече руба айдушка
и грабна пушка берданка.

Летна ми, юнакъ, отиде,
у таа Китка-планина
и таму татка пронайде
ф чело со куршумъ пронизанъ.

Ангелко нити прозбори,
ни съза отъ жаль проронн,
а туку пушка одрами
и страшна борба поведе!

НА КИНИСУЕНЬЕ.

Позапри, майко, затрай се,
доста ме, леле, изпракя,
доста си съзи излеа
по тиа пусти патища.

А туку, майко, погледай,
погледай, леле, послушай,
како ми пилци запреа
песни средъ пролеть радосна:

како ми вода затраа,
темни ми карпи писнаа,
а гора лися пророни
отъ твойте тажни гласови.

Я, майко, тръгнафъ, заминафъ,
куса си пушка нарамифъ,
планина Пиринъ развила,
байракъ се вее средъ нея;

Я ке го, майко, дофанамъ,
надъ село ке го развеамъ,
та ке те, майко, куртуламъ
отъ тоа ропство кърваво.

НЕ КЪЛНИ

Затрай мое клето сърце,
не тажи и не кълни,
що се мое младо лице,
толку рано измени.

Нити кълни образъ свиденъ
в' белъ светъ що ме изведе,
А средъ животъ пусъ и страденъ
теменъ гробъ я изеде.

Туку айде в скрежни жили
налей сила юнашка,
та со робя — бракя мили —
гнетъ да сринамъ кървнишки.

СТОАНЪ НА ОРДАНОВЦИ

На млади, море, години,
Стоанъ ми пушка нарами,
излезе в гора зелена,
со своа буйна дружина.

Не може юнакъ да трае,
ропство му тежи надъ глава,
не може майки да гледа
сеф тиа съзи кървави.

Оде що оде дойде,
младось си в борба изживе,
тешка го тага налегна
на гради машки юнашки:

тага за майка сирота,
ф църнило що я остави
и мила млада невеста
со таа убось приказна.

Се така ф темно навеанъ,
отъ тешки мисли измаченъ
търгна со болка на сърце
и викна песна запеа:

"Ей гиди, горо, майко ле,
доста ми стреа правеше
со надешъ душа въртеше
и лути рани цереше.

Доста ме вода поеше
отъ твойте бистри извори,
и песни, горо, слушаше
отъ душа пуста айдушка".

Младъ юнакъ песна допеа,
патища пусти дооди,
край река Врелка достаса
и страдна душа отвори.

А тиранъ — кървникъ — пусиа
со страшенъ гласъ му извикна...
И куршумъ екна — пропище
онаа песна проклета.

Стоана в гради погоди,
смъртна му рана отвори,
замина офъ не испущи
средъ младось буйна, юнашка.

Потемна небе, прогърме,
цела се земня затресе,
брегъ теменъ, отъ жаль распукна,
прибра си сина Стоана.

МАЙКА

Клета е майка търгнала,
търгнала, леле, писнала,
низъ таа Руенъ планина,
за първс чедо Никола.

Дегиди, сине, Никола,
кървава рано на сърце,
излези, сине, не чекай
страдна си майка пречекай.

Да ми те, синко, послушамъ,
како ми гора веселишъ;
да ми те, синко, погледамъ,
како ми байракъ развевашъ!

Зощо ме чедо не слушашъ,
тежокъ ли сонъ те налегна,
борба ли страшна поведе,
чума ли чета разгони?

Ели ми лежишъ пронизанъ
средъ чело машко-юнашко,
та ми ти църни гарвани
айдушко месо кревaатъ?

Провикни, сине, Никола,
клета си майка зарадуй,
та цела в гробъ да не лежамъ,
отъ тешка тага за тебе!

СКИТНИКЪ

Вездень одамъ, вездень траамъ,
вездень ф судни маки чмаамъ. . .
Глава веднамъ... Съзи леамъ
и средъ лути рани тлеамъ.

Блиска рода нигде немамъ,
ни при живи делъ да земамъ:
Немамъ либе. . . Гори младось. . .
Дни се нижатъ ф страшна гладось.

Лейте очи съзи жешки,
гини сърце ф рани тешки,
робъ ке стане, день ке светне,
младось пуста ф кърфь ке летне.

10 —

Корицата е работена отъ худож. Возиръ

Печатница „Просвѣта“ – София ул. Алабинска 23

Сканирано за:

www.strumski.com

Библиотека „Струмски”
е създадена в памет на
загиналите за Родината.

Voivode Dimiter Madjarov before the remains of two comrades in arms killed in the battle of Ferres